

Září 2020

METODICKÉ LISTY

Samostatná příloha časopisu Sokol

Drápky – rozvoj jemné motoriky

Vlastimil Růžička

Z OBSAHU

Úvodem • Česneky • Školka • Hadi • Jedničky • Dvojky • Trojka • Čtyřka • Body • Základka • Tleskačka • Stojany • Hrábě • Chytání křížem • Kočky • Dorukance • Vyšší dívčí • Velké puty • Králíky • Velké koník • Velký ručník • Vysázka • Velké volky •

DRÁPKY – ROZVOJ JEMNÉ MOTORIKY

Úvodem

Při cvičení v oddílech všestrannosti se dětem snažíme věnovat všestranně – rádi bychom, aby byly silné, pružné, obratné. Pro rozvoj celkové obratnosti jsou spolu s prostnými a tradičním náradím dobré všechny možné překážkové dráhy a lezecké překážky. Aby byly děti šikovné, na to máme také míčové hry. Nejen míč, ale i tyč lze všemožně vyhazovat a chytat. Ale co jemná motorika? V metodických listech už jsme se seznámili se žonglováním. Bylo by ještě něco na „hbité prstíky“?

Nabízím vám hru drápky. Tuhle hru najdeme ve sbírkách tradičních her všech zemí světa – v Anglii, Německu, Polsku, Rusku, Řecku, Japonsku, Americe, Africe. Drápky najdeme vyobrazené na antických vázách. Pětice hracích kostek se našly i v dávných hrobech, kam byly dány zemřelému na cestu do říše stínů. Popis hry najdeme dnes i na internetu.

Hra se obvykle hrávala s kamínky. Nebo s různými „kostičkami“ – to jako s malými kostmi. Nejvhodnější jsou pro hru zápěstní kůstky, které si můžete vypreparovat z odříznutých předních ovčích nožek po porážce. Nebo si ze dřeva vyřežte krychličky o hraně asi 15 mm. Nejsnáze dostupné jsou ovšem běžné hrací kostky (ale čísla potřeba nejsou).

Já jsem hrával drápky o přestávkách na základní škole. Teď je učím hrát účastníky letních táborů, no a jednou do roka je zařadíme na program cvičení všestrannosti v sokolovně. Nakupte si hrací kostky, našijte si látkové sáčky a do každého dejte pět kostek. A máte o program pro skupinu dětí (či dospělých) postaráno. Napoprvé, při hodině všestrannosti, si jen zkusíme některé jednodušší figury. Zažije se při tom spousta legrace a nestačíte se divit, jak jsou lidé (dospělé nevyjímaje) nešikovní. Však uvidíte! (On rozsah pohybů vykonávaných při ovládání počítačové myši je poměrně omezený.) Po parketách létají kostky dost daleko, každý si ty své musí dohledávat a na konci lekce odevzdá sáček se všemi pěti kostkami.

Až nám to trochu půjde, můžeme už doopravdy hrát. Drápky jsou hra pro menší skupinku čtyř pěti hráčů. Ti se sesednou na zem do kroužku, dohodnou se na sadě figur a postupně se střídají. Kostičky se vyhazují a chytají předepsaným způsobem. Jedna hra sestává z několika figur. Kdykoliv uděláte chybu (nechytíte padající kostičku, neuděláte přesně figuru), postoupíte místo dalšímu hráči a čekáte, až na vás znovu dojde řada. Potom začnete opakováním figury, ve které jste se minule dopustili chyby. Vždy po splnění všech figur hry se házejí „body“. Po hození bodů předáváte kostičky

dalšímu hráči a až na vás zase dojde řada, začnete opět od první figury. Body z jednotlivých her se sčítají a kdo nejdříve dosáhne předem dohodnutého počtu bodů (po dohrání celého kola), zvítězí.

Způsobů, jak lze kostičky vyhazovat a chytat, je mnoho. Velmi podrobný přehled rozmanitých figur uvádí ve své olbřímí encyklopedii her ZAPLETAL. Zde vám nabízím výběr z nich: tři hry různé obtížnosti – jednu po pěti a dvě po šesti figurách. V popisu jsou zachovány Zapletalem použité původní, lidové názvy figur.

Vyberte si jednu ze tří škol. Je to pouze na vás. Dejte se do toho! Nezáleží na tom, jste-li malí či velcí. Záleží pouze na vaší šikovnosti.

Česneky

Než zasednete ke hře, můžete se pro radost „rozcvičit“. Všechny kostičky vezměte do pravé ruky a po jedné je přeházejte do levé. Je to takové „zápisné“, jako že nemáte obě ruce levé a můžete se hry zúčastnit.

ŠKOLKA

Hadi

Rozhodte pět kostiček na zem. Berte jednu po druhé, vyhazujte je dlaní vzhůru a chyťte je shora, tedy rukou obrácenou dlaní dolů.

Jedničky

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte, vyhodte ji do výšky, seberte jednu kostičku ze země a chyťte k ní tu padající. Jednu z kostiček odložte stranou a tak pokračujte se sbíráním zbývajících tří kostiček.

Dvojky

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte, vyhodte ji do výšky, seberte ze země dvě kostičky a chyťte k nim tu padající. Stejně seberte ze země zbývajících dvě kostičky.

Trojka

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte, vyhodte ji do výšky, seberte ze země tři kostičky a chyťte k nim tu padající. Obdobně pak seberte jednu zbývajících kostičku. Můžete to udělat i v opačném pořadí.

Čtyřka

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte, vyhodte ji do výšky, seberte ze země čtyři kostičky a chyťte k nim tu padající.

Body

Všech pět kostiček nadhodte, obraťte rychle ruku a padající kostičky chyťte na její hřbet. Kolik kostiček takto chytíte, tolik máte bodů.

ZÁKLADKA

Tleskačka

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu vezměte a položte na prsty levé ruky otočené dlaní vzhůru. Tleskněte do dlaně tak, aby kostička vylétla vzhůru, seberte ze země jednu z kostiček a tu padající k ní chyťte. Tak to zopakujte i se zbývajících třemi kostičkami.

Stojany

Rozhodte pět kostiček na zem. Dvě vezměte do ruky, postupně je vyhodte vzhůru a ve stejném pořadí je chyťte. Jednu z nich odložte, přiberte další a tak to zopakujte se všemi.

Hrábě

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu odložte stranou. Vezměte po jedné do pravé i levé ruky. Současně je vyhodte a přiberte k nim ze země do každé ruky jednu.

Chytání křížem

Jedna kostička je v levé ruce, čtyři v pravé. Vyhodte první z levé dlaně, položte na zem jednu z pravé ruky a chytte pravou tu padající. Předejte jednu kostičku do levé ruky a tak je postupně odložte všechny. Kostičku z pravé ruky musíte na zem položit, ne že ji jenom upustíte.

Kočky

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte a vyhodte vzhůru, seberte druhou ze země, ihned ji přehodte z pravé ruky do levé a pak chytte do pravé ruky tu padající. Kostičku z levé ruky odložte a opakujte s těmi zbývajícíchmi.

Dorukance

Rozhodte pět kostiček na zem. Vezměte dvě do pravé ruky. První vyhodte vzhůru, druhou přendejte do levé ruky, zvedněte ze země nějakou třetí kostičku a tu padající k ní chytte. Kostičku z levé ruky odložte a zopakujte se zbývajícíchmi dvěma kostičkami.

Body

Všech pět kostiček nadhodte, obraťte rychle ruku a padající kostičky chytte na její hřbet. Zachycené kostičky znovu nadhodte a chytte do dlaně. Kolik kostiček takto chytíte, tolik máte bodů.

VYŠŠÍ DÍVČÍ

Velké puty

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte, vyhodte ji do výšky, seberte jednu kostičku ze země a tu padající k ní chytte. Kostičky nebudete odkládat. Jednu z nich vyhodte, zvedněte ze země třetí a tu padající chytte. Stejně přiberte čtvrtou a pátou kostičku.

Králíky

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte a položte ji na hřbet pravé ruky. Vyhodte ji do výšky, seberte jednu kostičku ze země a tu padající k ní chytte. Kostičky nebudete odkládat. Jednu z nich položte opět na hřbet ruky, vyhodte atd. Nakonec budete mít v hrsti všech pět kostiček.

Velké koníky

Rozhodte pět kostiček na zem. Jednu z nich vezměte, vyhodte ji do výšky, seberte jednu kostičku ze země a tu padající k ní chytte. Kostičky nebudete odkládat. Všechny kostičky, které budete mít právě v ruce, budete vyhazovat a chytat a postupně k nim přibírat ty ze země.

Velký ručník

Rozhodte pět kostiček na zem. Dvě z nich vezměte, vyhodte vzhůru a zachytte je na hřbet ruky. Ze hřbetu je opět vyhodte, seberte ze země jednu kostičku a padající k ní chytte. Jednu kostičku odložte a opakujte s ostatními.

Vysázka

Držíte v ruce všech pět kostiček. První vyhodíte, druhou odložíte na zem a chytíte první ke zbývajícím třem. Tak postupně odložíte z ruky čtyři kostičky. Nakonec tu poslední vyhodíte, seberte ze země čtyři odložené a chytíte k nim padající pátou.

Velké volky

Držíte v ruce všech pět kostiček. Jednu z nich vyhodíte, čtyři položte na zem a padající chytíte. Hned nato ji znovu vyhodíte, seberte čtyři odložené kostičky a padající k nim chytíte.

Body

Všech pět kostiček nadhodíte, obraťte rychle ruku a padající kostičky chytíte na její hřbet. Zachycené kostičky znovu nadhodíte a chytíte do dlaně. Pokud vám při chytání na hřbet ruky nějaké kostičky spadly na zem, můžete je během druhého nadhozu přibrat. Kolik kostiček máte nakonec v hrsti, tolik máte bodů.

POUŽITÉ PRAMENY

KLEPAL K. & KAVALÍŘOVÁ G. 2017: Žonglování pro začátečníky. Metodické listy. Samostatná příloha časopisu Sokol, prosinec 2017, 8 s.

ZAPLETAL M. 1988: Velká encyklopedie her IV. Hry ve městě a na vsi. Olympia, Praha, 575 s.

RŮŽIČKA V. 2016: Drápky. Woodcraft 27 (3): 38–40.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Knucklebones>

Vedeme energii těm, kteří ji násobí

Poznámky

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.